

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Imod den lille Anklager, det er Prof. H. C. Ørsted, med Beviis for at Schellings Philosophie er uchristelig, ugudelig og løgnagtig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 42. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1815_248-txt-shoot-idm983.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

“Hvad maa vel den underrettede Læser tænke (heder det S. 41) naar han hører, at Rec. opfordres til at bevise, at der i vor Tidsalder, før Grundtvig optraadte, en fornyet Stræben mod det Guddommelige hos mange af de høiere begavede Aander viisde sig?” Det skal jeg saamæn sige Prof., en saadan Læser tænker, at G. vilde nøde Rec. til at sige, hvad *han* forstod ved en herlig religiøs Stemning, for mere klart at kunne vise Forskiellen mellem Profs og sine ringe Tanker om den Ting. G. har da nok heller aldrig nægtet, at der i den sidste Tid var en fornyet Stræben mod hvad Man kaldte det Guddommelige, men kun nægtet, at denne Stræben var *herlig*, kun nægtet, at Folket i Almindelighed og det danske Folk i Særdeleshed yttrede Længsel efter Gud, og *det* skulde Prof. bevise. Prof. beder (S. 40.) sine Læsere eftersee om G. er gaaet til Værks som redelig Mand, ved at antage det for Profs Mening, at hin Stræben og Længsel skulde have yttret sig efter den franske Revolution. Da jeg nu maa være mellem hans Læsere og ei kan være ligegyldig ved Spørgsmaalet, vil jeg paatage mig Uleiligheden. Der 43staaer i Recensjonen (L. 44) “Omsider begyndte nogle dybere Aander, med kraftig Stemme at kalde de øvrige tilbage til fornyet Troe, som til høiere Erkiendelse, i det de viste dem, hvor grovelig den beregnende Forstand havde forvildet sig, naar den vilde beherske Troens Rige, og at desuden Fornuften ei kunde forstaae sig selv, uden at forudsætte noget Høiere. *Paa samme Tid* havde hin ensidige Forstandsudvikling indblandet sig *i en af de voldsomste Statsomveltninger den nyere Tid har seet*, og ved at bidrage storligen til dens blodige Forvirring kraftig opskrækket mangen frugtbar Aand af Letsindighedens Dvale. *Saaledes forenede sig da en stor Statsbegivenhed* med en forandret Retning i Aandernes Verden, *for at befordre* det samme Maal. En fornyet Stræben mod det Guddommelige begyndte *da nu* (her har G. som oplysende Parenthes indskudt: efter den franske Revolution) hos *mange* af de høiere begavede Aander, at aabenbare sig i Livet som i Kunst og Videnskab. Overalt søgde Man Tingenes Sammenhæng med deres evige Udspring, i Naturen, i Verdensbegivenhederne, i de høiere Ahnelser, der opfylde vort eget Bryst. Den sig selv nu bedre forstaaende Fornuft *viste Menneskene tilbage til de Religionshemmeligheder en overilende Forstandsbrug havde forført dem til at forlade.*” Menes nu ikke med hin voldsomme 44Statsomveltning den franske Revolution, og ved det følgende: *nu da*, Tiden efter dens Storme, da har G. forfeilet Recs. Mening, men da er det ei heller vor Tid Prof. taler om, og da det dog skal være den, maae han have snakket over sig, og hvad Uredelighed der skulde være i, at tillægge en Mand den Mening der aabenbar ligger i hans Ord forstaaer jeg ikke. Derimod kan jeg nok forstaae, hvi Prof. nu, da han skal gjøre Regnskab for den Religiøsitet han falskelig har beskyldt den sidste Tid for, gjerne vilde gaae saa langt tilbage i Tiden til han fandt den, Noth bricht Eisen, og han brød da Stangen han selv havde skudt for sig og vilde indbilde Folk, det var G. der havde indskudt den med sin Paranthes. Dog, Prof. er ligesaa uheldig, naar han bryder, som naar han springer, thi han bryder her ud af en Fælde for at springe i en anden. “Skal Man da, siger han, i en litterarisk Strid bevise Ting, som enhver, der ei er fuldkommen ukyndig i de sidste 30 Aars Litteratur (S. 37 heder det 20 Aars) veed? Skal jeg da fortælle ham, at Kant bidrog meget til at gienvække sand Religiøsitet, ved at omstøde alle de materialistiske Systemer, ved at vise Datidens eudæmonistiske Moralphilosophie i dens hele Skadelighed, ved at overbevise mange af sin Tidsalders Mennesker om, at al grundig Undersøgelse over Mennesket og Verden peger tilbage paa en høiere Kreds, der kun med Troe kan omfattes? Tør Man ikke kalde dette en her45lig Stræben fra en vantro ensidig Oplysning til en dybere religiøs Følelse? Skal da alt det den ædle Fichte har bidraget til Gudsfrygtens Gienoprettelse være intet? Eller har da den Mand der vil skildre os Tidsalderens Videnskabelighed glemt, hvorledes denne herlige Aand lidt efter lidt fra en vildtungdommelig Opbrusning udviklede sig til den mandige, kraftfulde Taler, der opvakke den slumrede Troe i saamangen Barm, som hele det nordlige Europa kan vidne? Eller vil maaskee G. dømme disse Mænds Virkning paa Tidsalderen efter Varigheden af det almindelige Bifald deres Systemer fandt, og ikke efter den Aand deres Stræben fremkaldte?” (S. 41-42.)